

adelante
Naal Feit (en)en all jaand

NA NEUROTRAUMA

inzicht in wat niet zichtbare is

NAZL symposium 09-06-2022

Wip Bakx
revalidatiearts
Adelante Volwassenen revalidatie
Adelante Arbeid

nazl
netwerk acute zorg Limburg

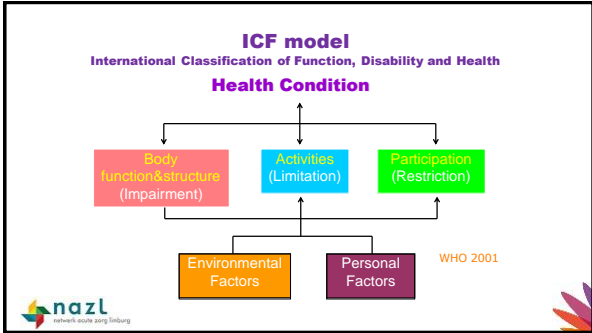
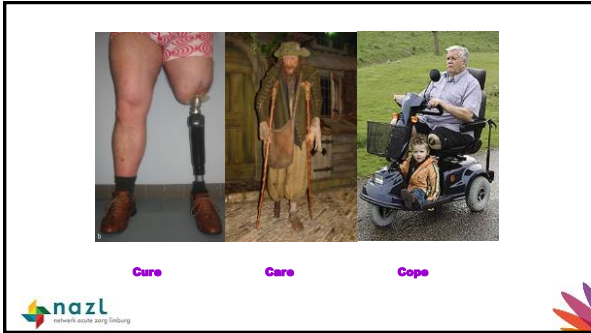
DISCLOSURE

(potentiële) belangenverstrengeling	- Geen
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties met bedrijven	- Adelante
-Sponsoring of onderzoeksgeld	- Geen
-Honorarium of andere (financiële) vergoeding	- Geen
-Aandeelhouder	- NVT
-Andere relatie, namelijk	- loondienst

nazl
netwerk acute zorg Limburg

Voorbijganger – YouTube

nazl
netwerk acute zorg Limburg

ALGEMEEN KENMERK THL

wat dood is, herstelt niet
geen nieuwe aanmaak zenuwcellen (neuronen) ...?

wat leeft zal adapteren
levende zenuwcellen kunnen verbindingen (axonen) maken

herstel = leren
aanleg en motivatie bepalen!

beeld: leren vreemde taal

LANGE TERMIJN PROGNOSE

- **overleving?**
 - 1^e 5 jaar na THL verhoogde mortaliteit
 - nadien licht verhoogd
 - levensverwachting ↓ 3-15 jr
- hoge prevalentie bij lage incidentie
- **oorzaken**
 - neurologisch / Intern; gerelateerd ernst uitval c.g. mobiliteit
 - alcohol/drugs; suicide; ongevallen

PTA

- prognostische factor, lange termijn
- beter dan GCS
- oriëntatie en vasthouden nieuwe informatie
- prospectief: vaak niet beschikbaar
 - valide testen: GOAT, Westmead, COG-LOG
- retrospectief goed mogelijk
 - anamnese i.c.m heteroanamnese

LICHAMELIJK

- voor patiënt en omgeving zichtbaar
- **verlamming (kan ook gering zijn)**
 - coördinatie
 - automatisen
 - vermoeidheid
 - motorisch tempo, reactievermogen
 - gevoel: is nodig voor doelbewust bewegen
- **reuk**
 - relatie letsels frontaal kwab

COMMUNICATIE

- niet zichtbaar, na uitleg redelijk te bevatten
- **zien**
 - gezichtsscherpte en gezichtsveld
 - afwisselend veraf en dichtbij kijken (accommoderen)
 - oogspier verlamming --> diplopie
- **horen**
- **taal**
 - afasie
 - metacommunicatie (toon/verpakking van de boodschap)
- **schrijven en typen**

COGNITIE (kennende functies)

- niet zichtbaar, herhaalde uitleg
- **tempo van informatieverwerking**
- **aandacht, geheugen**
- **waarneming**
- **handelen**
- **executieve functies (plan maken, vooruit denken)**
- **inzicht en besef, "awareness"**

beeld: PC / motorvermogen auto

VERMOEIDHEID

De besteedbare energie is verminderd
Oorspronkelijk

Besteedbare energie Reserve

Na hersenletsel

Besteedbare energie Reserve

nazl
netwerk acute zorg limburg

GEDRAG

- moeilijk te (h)erkennen en te objectiveren, belangrijk(st)e remmende factor
- gevoel voor sociale verhoudingen
- impulsiviteit (ongeduld, opvliegenderheid)
- secundair: verlies, acceptatie
- omgeving essentieel (feedback, grenzen stellen, gedrag vóór zijn)
- inslijpen op termijn

beeld: vangrails en rotondes

nazl
netwerk acute zorg limburg

pré-trauma variabelen

letsel variabelen

functies en vaardigheden

metacognitieve en emotionele variabelen

omgevingsvariabelen

omgevingsaanpassing

revalidatie

functionele uitkomst

Owsnsworth, 2004

nazl
netwerk acute zorg limburg

LEREN OMGAAN MET

- **HERKENNEN**
ERKENNEN
ANTICIPEREN
- **cognitieve revalidatie**
 - in post-acute of chronische fase
 - psycho-educatie
 - individueel
 - groep

van voorbijganger via zoeker naar klant [Klant - YouTube](#)

nazl
netwerk acute zorg limburg

COGNITIEVE REVALIDATIE

- strategieën aanleren en toepassen
aandacht
planning; agenda
- combinatie met sociale vaardigheden
- socratisch redeneren
- compenseren met hulpmiddelen
- richten op aanwezige sterkten (tot 'negeren' zwakten)

nazl
netwerk acute zorg limburg

AANPAK

- Thuisfunctioneren, participatie
 - hervatting rollen, evt. met structuur en support
 - ondersteunende begeleiding (Wmo of Wlz)
 - Jobcoaching
- Mogelijkheden
 - eerste lijn (fysio, ergo, logo, psych)
 - poliklinische revalidatie
 - lichamelijke gevolgen
 - niet-zichtbare gevolgen (cognitieve revalidatie)
 - Hersenz en hersenletselcentra

nazl
netwerk acute zorg limburg

UITGANGSPUNTEN

- meegaan met ideeën van klant en omgeving
- betrek sociaal netwerk
privé
arbeid
- neem de tijd
- discussie punten
 - error-less learning ?
 - unawareness niet negatief op arbeidshervatting?

Wilson, Prigatano
Hoofden

Dhr L

- 2017 – 2020 – 2022
- bedrijfsarts verwijst
 - resterende klachten na licht hersenletsel
 - duurzame inzetbaarheid
 - balans werk / privé
- anamnese
 - (reuk, hoofdpijn en concentratie)
 - diepte zien

RICHTLIJN NAH en ARBEIDSPARTICIPATIE

- 2019 - 2021
- 5 modules
 - acute / ziekenhuisfase
 - revalidatie gericht op arbeidsreintegratie in herstelfase
 - bijna aan het werk
 - lange termijn fase, behoud van werk
 - geen werkgever....

